

ระดับทักษะทางการเงินและองค์ประกอบ

ทักษะทางการเงินแบ่งเป็น

1. ทักษะทางการเงิน (Financial Literacy: FL)
2. ความรู้ทางการเงิน (Financial Knowledge: FK)
3. พฤติกรรมทางการเงิน (Financial Behavior: FB)
4. ทศนคติทางการเงิน (Financial Attitude: FA)

แนวทางการวิเคราะห์ผล

1. การพิจารณาด้วยคะแนนเฉลี่ย พิจารณาโดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean หรือค่า Mean) และการคำนวณ สัดส่วนร้อยละของคะแนนเต็ม เพื่อวิเคราะห์ระดับคะแนนทักษะทางการเงินและองค์ประกอบ
วิเคราะห์ด้วยกัน 3 มุมมองได้แก่
  - i. วิเคราะห์ระดับ ทักษะทางการเงินปี 2563 ซึ่งรวมถึงการพิจารณาจุดแข็งและจุดอ่อน
  - ii. ศึกษาพัฒนาการระดับทักษะทาง การเงิน โดยเปรียบเทียบผลการสำรวจระหว่างปี 2563กับปี 2561 และปี 2559
  - iii. เปรียบเทียบระดับ ทักษะทางการเงินของคนไทยกับประเทศอื่นที่เข้าร่วมโครงการสำรวจของ OECD ในปี 2563
2. การพิจารณาด้วยการวิเคราะห์สมการถดถอย (Regression analysis)พิจารณาโดยใช้สมการถดถอยเพื่อวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีแนวโน้มจะมีความ สัมพันธ์กับระดับ ทักษะทางการเงิน รวมทั้งระดับความสัมพันธ์ที่ปัจจัยต่าง ๆ มี ต่อระดับทักษะทางการเงิน
3. การพิจารณาตามเกณฑ์คะแนนที่คาดหวัง (Minimum targeted score)
พิจารณาโดยใช้เกณฑ์คะแนนทักษะทางการเงินที่คาดหวัง เพื่อให้ทราบถึงการกระจายตัวของคะแนนระดับทักษะทางการเงินของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละภูมิภาคว่ามีผู้ที่ตอบถูกต้องตามเกณฑ์คะแนนที่พึงประสงค์เป็นสัดส่วนเท่าใด8 โดยมีเกณฑ์การพิจารณาตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2: แสดงเกณฑ์การพิจารณาคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์คะแนนที่คาดหวัง (รายภูมิภาค)

เกณฑ์ (คะแนนเต็ม)	คะแนนที่คาดหวัง
ทักษะทางการเงิน (21 คะแนน)	> 14
ความรู้ทางการเงิน (7 คะแนน)	≥ 5
พฤติกรรมทางการเงิน (9 คะแนน)	≥ 6
ทัศนคติทางการเงิน (5 คะแนน)	> 3
ที่มา: การกำหนดเกณฑ์คะแนนของรายงาน OECD/INFE International Survey of Adult Financial Literacy Competencies, OECD, 2020	

Survey ที่เอามาคิดคะแนน

The survey toolkit contains seven financial knowledge questions that participants are expected to answer. A financial knowledge score is created by allocating one point for each correct answer with the maximum possible being seven. Providing correct answers requires basic knowledge of financial concepts like inflation (the time value of money), both simple (the price of money across time) and cumulative (the benefits of long-term saving/investing) interest and risk (the cost of financial return)

Source: [OECD/INFE 2020 International Survey of Adult Financial Literacy](#)

Source: [OECD Data](#)

สรุปแต่ละด้าน ในปี 2563 ของธนาคารแห่งประเทศไทย

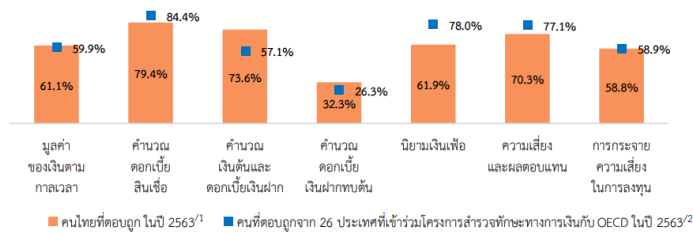
1. ทักษะทางการเงิน (Financial Literacy: FL): คนไทยมีพัฒนาการ ดีขึ้นในทุกด้าน

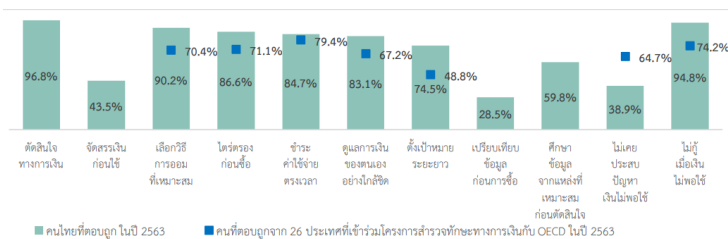
2. ความรู้ทางการเงิน (Financial Knowledge: FK): คนไทยมี

ความเข้าใจเรื่องกระจายความเสี่ยงในการลงทุน (Diversification) และความเสี่ยงและผลตอบแทน (High risk, High return) มากขึ้น ทั้งนี้ หัวข้อที่คนไทยมีความเข้าใจที่สุดคือ การคำนวณดอกเบี้ยเงินเชื่อ และหัวข้อ ที่เป็นจุดอ่อนซึ่งคนไทยได้คะแนนน้อยที่สุด 3 อันดับแรก คือ การคำนวณดอกเบี้ยเงินฝากทบต้น การกระจาย ความเสี่ยงในการลงทุน (Diversification) และมูลค่าเงินตามเวลา และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ย OECD พบว่า

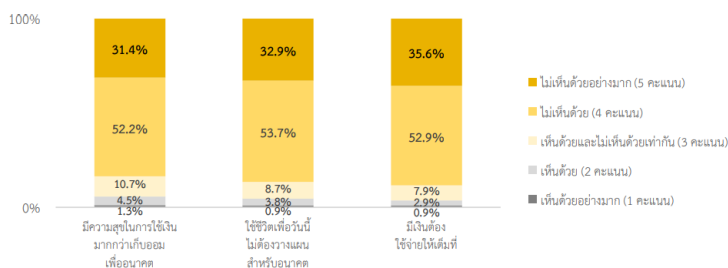
คะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ของคนไทยยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของ OECD โดยเฉพาะในเรื่องนิยามเงินเพื่อ ความเสี่ยงและผลตอบแทน (High risk, High return) และการคำนวณดอกเบี้ยสินเชื่อ

3. พฤติกรรมการเงิน (Financial Behavior: FB): โดยพฤติกรรมที่คนไทยทำได้ดี ที่สุด คือ การตัดสินใจทางการเงินด้วยตนเอง ส่วนหัวข้อที่คนไทยทำคะแนนได้ด้อยที่สุด 3 อันดับแรก คือ การเปรียบเทียบข้อมูลผลิตภัณฑ์ การบริหารจัดการเงินเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาเงินไม่พอใช้ และการจัดสรรเงินก่อนใช้โดยปัญหาเงินไม่พอใช้ยังเป็นหัวข้อที่คนไทยได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย OECD10 ด้วย

4. ทศคติทางการเงิน (Financial Attitude: FA): เมื่อพิจารณาเป็นราย ข้อพบว่าคนไทยมีทัศนคติทางการเงินดีในทุกหัวข้อโดยเฉพาะเรื่องการคิดก่อนใช้

Commented [AP1]: Research เพิ่มเพราะ Stat ดูย้อนแย้ง

ทำไมคนไทยถึงมีพฤติกรรมบริโภคเกินตัว?

ข้อเท็จจริงที่ 4: ยิ่งครัวเรือนมีสัดส่วนรายได้มั่นคงสูงขึ้น ก็จะมีการใช้จ่ายมากขึ้น

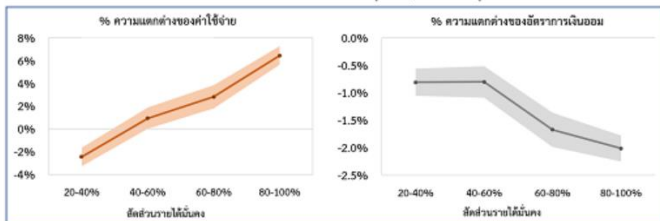
ขณะที่อัตราการออมจะลดลงสะท้อนถึงการขาดความระมัดระวังในการใช้จ่าย

การศึกษานี้พบว่า หลังจากควบคุมลักษณะและปัจจัยต่างๆ ของครัวเรือนให้คงที่ ครัวเรือนที่มีสัดส่วนรายได้มั่นคงสูงๆ จะมีค่าใช้จ่ายรวม (ไม่รวมภาระหนี้) สูงขึ้นตามไปด้วย และมีอัตราการออมที่ลดลงเมื่อเทียบกับครัวเรือนที่มีรายได้ผันผวน ผลลัพธ์ดังกล่าวอาจชี้ให้เห็นถึงความชะล่าใจของครัวเรือนที่มีรายได้มั่นคงสูงจึงมีความระมัดระวังในการใช้จ่ายน้อยกว่าครัวเรือนที่มีรายได้ผันผวน โดยเมื่อเทียบกับครัวเรือนที่มีสัดส่วนรายได้มั่นคงต่ำกว่าร้อยละ 20 แล้ว

ครัวเรือนที่มีสัดส่วนรายได้มั่นคงสูงเกินกว่าร้อยละ 80 จะมีรายจ่ายสูงกว่าประมาณร้อยละ 6.5 ต่อเดือน

ขณะที่อัตราการออมจะต่ำกว่าประมาณร้อยละ 2.0 ต่อเดือนอย่างมีนัยทางสถิติ

ภาพที่ 8: % ความแตกต่างของค่าใช้จ่ายและเงินออมของครัวเรือนกลุ่มต่างๆ เทียบกับกลุ่มที่มีสัดส่วนรายได้มั่นคงที่ 0-20%

ที่มา: คำนวณจากแบบสำรวจการออมและหนี้สินของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ
หมายเหตุ: ผลลัพธ์จากแบบจำลองทางเศรษฐมิติที่ควบคุมปัจจัยต่างๆ อย่างใกล้ชิด อาทิ รายได้ จำนวนครัวเรือน อาชีพ และค่าเช่าที่อยู่อาศัย โดยอ้างอิงแบบจำลองระดับความ
เชื่อมั่นร้อยละ 95

ข้อเท็จจริงที่ 5: ครัวเรือนรุ่นหลังๆ (Gen Y) มีการใช้จ่ายมากกว่ารุ่นก่อนๆ ค่อนข้างมาก

จากข้อเท็จจริงที่ 2 ซึ่งพบว่าครัวเรือนที่มีหนี้กว่าร้อยละ 60 อาจประสบปัญหาหารายรับไม่พอรายจ่าย กลุ่มดังกล่าวมีพฤติกรรมการใช้จ่ายที่แตกต่างจากครัวเรือนที่มีหนี้แต่ไม่มีปัญหาทางการเงินอย่างชัดเจน

โดยการศึกษานี้ได้ตั้งคำถามว่า หากควบคุมลักษณะและปัจจัยต่างๆ ของครัวเรือน เช่น รายได้

อาชีพและทำเลที่อยู่อาศัยให้คงที่แล้ว การใช้จ่ายของครัวเรือนในช่วงปีหลังๆ คือ ปี 2556 - 2560 จะแตกต่างกับปี

2554 หรือไม่ และแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งพบว่า

การใช้จ่ายของครัวเรือนที่มีปัญหาทางการเงินเพิ่มสูงขึ้นกว่าในอดีตค่อนข้างมาก โดยเฉพาะกลุ่มครัวเรือนที่มีอายุเฉลี่ย 0 -

30 ปี หรือกลุ่ม Gen Y ที่เห็นการใช้จ่ายเร่งขึ้นสูงในปี 2560 โดยเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 30 เทียบกับปี 2554

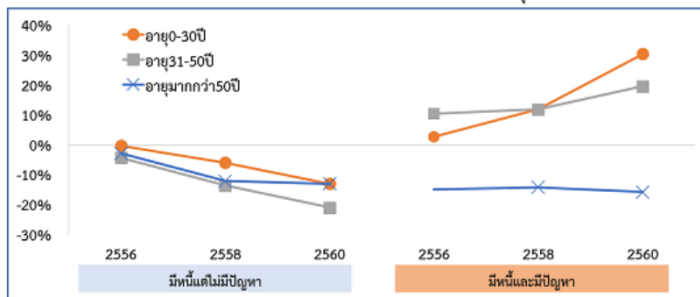
ขณะที่กลุ่มครัวเรือนที่มีอายุเฉลี่ย 31 - 50 ปีก็มีการใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเช่นกัน แต่เพิ่มขึ้นในอัตราที่น้อยกว่า ในทางกลับกัน

กลุ่มครัวเรือนที่มีหนี้แต่ไม่มีปัญหาทางการเงินจะมีการใช้จ่ายลดลงต่อเนื่องเมื่อเทียบกับปีก่อนๆ (ภาพที่ 9)

ผลลัพธ์ที่ต่างกันอย่างนี้อาจเป็นข้อบ่งชี้ได้ว่า ครัวเรือนที่มีหนี้แต่ไม่ระมัดระวังการใช้จ่ายมักประสบปัญหาทางการเงิน

ขณะที่ครัวเรือนที่มีหนี้และมีวินัยในการใช้จ่ายก็จะมีปัญหาทางการเงิน

ภาพที่ 9: % ความแตกต่างของค่าใช้จ่ายรวมของครัวเรือนจำแนกตามอายุเปรียบเทียบกับปี 2554

ที่มา: คำนวณจากแบบสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน
หมายเหตุ: ผลลัพธ์จากแบบจำลองทางเศรษฐมิติหลังจากควบคุมปัจจัยหลายๆ อย่างให้คงที่ อาทิ รายได้ จำนวนครัวเรือน อาชีพ และพื้นที่อยู่อาศัย

ข้อเท็จจริงที่ 6: เทคโนโลยีทำให้ครัวเรือนขาดความระมัดระวังในการใช้จ่าย

เทคโนโลยีโดยเฉพาะโลก **online** นอกจากจะสร้างประโยชน์และความสะดวกสบายในการเข้าถึงข้อมูลให้แก่ผู้บริโภคแล้ว ยังทำให้ผู้ประกอบการสามารถนำเสนอโฆษณาที่เข้าถึงความสนใจเฉพาะบุคคลของผู้บริโภคได้มากขึ้น นอกจากนี้ การเข้ามาของ **social media** ช่วยส่งเสริมความเป็นสัตว์สังคมของมนุษย์ ซึ่งกระตุ้นให้เกิดความอยากอวด อยากได้ อยากเที่ยว อยากแชร์ ตามกลุ่มเพื่อนๆ มากขึ้น สำหรับการศึกษาที่พบว่าหลังจากที่

คุณลักษณะและปัจจัยต่างๆ ของครัวเรือนให้คงที่แล้ว การใช้ **internet** มีความสัมพันธ์กับค่าใช้จ่ายอย่างมีนัยสำคัญ โดยค่าใช้จ่ายจะเพิ่มสูงขึ้นตามสัดส่วนของสมาชิกในครัวเรือนที่มีการใช้ **internet** โดยครัวเรือนที่มีสัดส่วน การใช้ **internet** สูงๆ จะมีการใช้จ่ายเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 27 เทียบกับครัวเรือนที่ไม่ได้ใช้ **internet** (ภาพที่ 10) นอกจากนี้ ยังพบอีกว่าแม้จะควบคุมปัจจัยหลายๆ อย่างให้คงที่แล้ว ครัวเรือนที่ซื้อของผ่าน **online shopping** จะมีการใช้จ่ายมากกว่าครัวเรือนที่ซื้อของในช่องทาง **offline**

โดยเฉพาะในหมวดเสื้อผ้าและของใช้ส่วนบุคคลที่เห็นการใช้จ่ายสูงกว่าถึงร้อยละ 39 (ภาพที่ 11)

ข้อเท็จจริงนี้มีความสัมพันธ์กับข้อเท็จจริงในข้อที่ 5 ที่ชี้ว่า **Gen Y** มีแนวโน้มขาดความระมัดระวังในการใช้จ่ายมากกว่า ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นเพราะคนรุ่นหลังเข้าถึงเทคโนโลยีได้มากกว่าและเข้าถึงเร็วกว่าคนรุ่นก่อนๆ

มองไปข้างหน้า เทคโนโลยีต่างๆ ที่สร้างความสะดวกสบายในการใช้จ่ายและการก่อหนี้

รวมถึงการเข้ามาของฟินเทค (**Financial Technology**)

จะยิ่งทำให้ปัญหาการขาดวินัยทางการเงินและการก่อหนี้ของคนรุ่นหลังๆ มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น

จึงสามารถกล่าวได้ว่าปัญหานี้ครัวเรือนส่วนหนึ่งเป็นการต่อสู้กับเทคโนโลยีที่ทำให้ครัวเรือนขาดวินัยทางการเงิน

จึงจำเป็นต้องเร่งสร้างความตระหนักรู้และสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อให้ภาคครัวเรือนใช้เทคโนโลยีได้อย่างเท่าทันและเหมาะสม

Source: 8 ข้อเท็จจริง ปัญหาการเงินของครัวเรือนไทย (bot.or.th)

วัยรุ่นไทยเลียนแบบดารา "ค่านิยมที่สังคมต้องตั้งคำถาม!"

Source: ["วัยรุ่นไทยเลียนแบบดารา" ค่านิยมที่สังคมต้องตั้งคำถาม! | Hfocus.org](#) เจาะลึกระบบสุขภาพ